

Tržište drvnih proizvoda u 1974. i prvom kvartalu 1975. godine

Sažetak

Visoka konjunktura na tržištu drveta započeta u drugoj polovini 1972. g. nastavila se, s malim izuzecima, do pred kraj polovine 1974. g. Ona je bila praćena visokim porastom cena svih proizvoda drvne industrije. Strah od nestašice drveta i daljeg porasta cena, a i visoke stope rasta inflacije, doveli su do toga da su i uvoznici i potrošači kupovali više od onoga što im je bilo potrebno.

U cilju suzbijanja inflacije i izravnavanja platnog bilansa (posle energetske krize) vlade mnogih zemalja su preduzele mere u cilju obuzdavanja preterane potražnje. Tim merama je bio naročito pogođen sektor građevinarstva i već u drugoj polovini godine došlo je do pada potražnje i potrošnje drveta, s izuzetkom celuloznog drveta, celuloze i papira. Zbog visoke proizvodnje i pada potrošnje, krajem godine zatekle su se visoke zalihe kod proizvođača, uvoznika i krajnjih potrošača. Krajem 1974. g. i početkom 1975. g. prestala je gotovo svaka aktivnost na tržištu trupaca tropskih vrsta lišćara, piljene građe i ploča. To je dovelo najpre do stabilizacije cena na visokom nivou, a onda su neki izvoznici, postepeno počeli da spuštaju cene. To se najpre dogodilo (već 1974. g.) s trupcima, piljenom građom i šperpločama na Dalekom Istoku, a onda piljenom građom u Austriji (kod izvoza u Italiju). U februaru su rumunski i jugoslavenski izvoznici snizili cene piljene građe bukve, u Španiji i Srednjem Istoku. I pored toga, prodano je vrlo malo. Polovinom marta izvoznici iz SSSR-a, Poljske i CSR su konačno otvorili tržište piljene građe četinaru znatnim spuštanjem cena, najpre na tržištu u Velikoj Britaniji, a onda i na ostalim tržištima. Švedska i Finska su sve do kraja aprila čvrsto držale stare cene.

U martu i aprilu talas postepenog sniženja cena zahvatio je i evropsko tržište ploča. Istovremeno na tržište u Severnoj Americi i Dalekom Istoku došlo je do laganog porasta cena i piljene građe i ploča.

U toku II kvartala se očekuje postepeno oživljavanje tržišta piljene građe lišćara. To je već bilo nastupilo na tržištu piljene građe tropskih vrsta lišćara, i pored toga što uvoznici u Velikoj Britaniji još nisu bili počeli da vrše veće nabavke.

Paralelno s oživljavanjem privrede, u II polугоду treba očekivati da će se odnosi na tržištu drveta potpuno normalizovati.

TIMBER MARKET IN 1974 AND IN THE FIRST QUARTER 1975

Summary

The good economic situation on the timber market that started in the second half of 1972 continued almost to the middle of 1974. It was accompanied by considerable increase in prices for all wood products.

Trying to withstand the inflation and to settle the balance of payment after rise of power supply crisis Governments of many countries took steps to restrain excessive demand.

By the end of 1974 and the beginning of 1975 almost all activities on the market of broadleaved tropic-wood logs, saw wood and panels have been stopped. This brought first to the stabilization of high prices and then some exporters have started to gradually lower down the prices.

In the course of the second quarter of 1975 there is expected a gradual revival on the market of broadleaved saw wood and simultaneously with revival of economy in the second half of the year it should be expected that the relations on the market would completely normalize.

1. UVOD

Godina 1973. bila je karakterisana visokom aktivnošću u svim sektorima. U Zapadnoj Evropi to je bila druga godina uzastopnog privrednog rasta. I pored izvesnog slabljenja konjunktura u II polugodju, rast bruto-društvenog proizvoda (GNP) bio je veći u 1973. nego što je bio prosečan rast u 1970/73. u svim zemljama osim u Austriji, Finskoj, Norveškoj i Portugalu. Upravo prosečan rast u Zapadnoj Evropi i Severnoj Americi iznosio je 6,3%. Prosečan rast industrijske proizvodnje iznosio je 8%.

Već u 1973. g. stopa inflacije kretala se između 10—15%, a pretela je da se u 1974. g. još povećava. To se moralo dogoditi zbog porasta cena sirovina i domaće potražnje iznad ponude.

U cilju suzbijanja inflacije, privredna politika mnogih zemalja bila je usmerena na suzbijanje stope rasta proizvodnje i zaposlenosti. Jedna od mera bila je restrikcija kredita i suzbijanje građevinske aktivnosti. Broj izgrađenih stanova bio je manji u mnogim zemljama. To je naročito bilo izraženo u SAD, Velikoj Britaniji i Italiji. Čak i izgrađeni stanovi nisu se mogli prodati. Tako je

krajem 1974. g. npr. u SR Njemačkoj bilo prazno 300.000, Italiji 50.000, Švajcarskoj 15.000 stanova.

U jesen 1974. g. izgledi za razvoj privrede u 1975. g. u Zapadnoj Evropi i Severnoj Americi nisu bili ohrabrujući. Porast nezaposlenosti i razni ekonomski promašaji doveli su u znatne poteškoće zemlje ovoga regiona. Glavna briga im je bila kako uravnotežiti platni bilans i smanjiti inflaciju. Predložene refractione mere počele su da deluju, i u mnogim je zemljama došlo do zaustavljanja rasta inflacije. No porast nezaposlenosti u SAD i SR Nemačkoj primorao je vlade da preduzmu mere za oživljavanje konjunktura.

Restriktivna kreditna politika i visoke kamatne stope imale su i 1974. g. vrlo negativan uticaj na ceo sektor građevinarstva, a naročito stambenu izgradnju. Broj izdanih dozvola u februaru u SAD pao je na 850.000, što je bilo za oko tri puta manje nego istog meseca 1973. g. U 1975. g. u nekim je zemljama, u prvom redu SAD i Italiji, došlo do izvesnog slabljenja restrikcije kredita, ali konsekvencija toga ne može biti naročito oživljavanje stambene izgradnje sve do kraja 1975. g.

Početkom II kvartala 1975. g. u mnogim sektorima privrede u zapadnoj Evropi i SAD pokazali su se prvi znaci oživljavanja.

I u SSSR-u i zemljama Istočne Evrope došlo je u 1972. g. do ubrzanog rasta, i to treću godinu uzastopno u tekućem petogodišnjem planu.

Sve zemlje ove grupacije u 1974. g. skoncentrisale su svoje napore više na konsolidovanje postignutih ciljeva nego na podizanje novih kapaciteta. Prioritet je dan kompletiranju započetih i modernizovanju zastarelih preduzeća.

Broj izgrađenih stanova u 1973. g. bio je veći nego u 1972. g. Nema dovoljno podataka o broju izgrađenih stanova u 1974. g., ali izgleda da nije prešao obim u 1973. g.

Porast cena bazičnih proizvoda, a naročito nafte, imao je velik uticaj na razvoj opšte ekonomske situacije. U periodu 1950—1973. g. cene bazičnih proizvoda su udvostručene. Najveći deo toga porasta otpada na period 1970—1973. g. U periodu 1950—1970. g. bilo je čak i pada cena. Izuzetno cene finalnih proizvoda bile su stabilne.

Porast cena gotovo svih proizvoda bio je skoncentrisan na period od poslednjeg kvartala 1972. g. do poslednjeg kvartala 1973. g. Bilo je, međutim, porasta cena i do polovine 1974. g.

2. TRŽIŠTE DRVNIH PROIZVODA

U 1973. g. došlo je do naglog porasta potražnje gotovo svih proizvoda šumarstva i drvne industrije, što je dovelo do porasta cena. One su porasle iznad svakog očekivanja. To se i moralo dogoditi iz dva razloga. Prvo, cene drva koje su gotovo dve decenije bile depresirane, morale su kada tada stići cene ostalih sirovina. Drugo, kada su cene došle na paritetan nivo, rasle su paralelno s cenama ostalih proizvoda.

Kako su cene rasle pokazaćemo na primerima piljene građe četinar (1970 = 100):

	Indeks svetskih cena sirovina ¹	Švedska borovina	u/s Švedska jela/smrča	u/s Austrija jela/smrča	Kanada duglazija
1971.	106,5	100,2	101,4	105,4	127,2
1973. decembar	204,6	242,9	245,1	162,6	199,8
1975. mart	259,3	244,1	245,1	173,7	197,1

U Švedskoj su uzete prosečne cene FOB, u Austriji velikoprodajne cene fco pilana u Štajerskoj, a u Kanadi cene duglazije FAS, R/L, 25% Standard.

Zbog straha od oskudice kupovalo se više nego što je bilo potrebno. Obimne kupovine nastavljene su i početkom 1974. g. Energetska kriza i preduzete mere u cilju suzbijanja inflacije jako su pogodile aktivnost u građevinarstvu u većini zemalja. To je dovelo do pada potrošnje drva.

Posledica istovremenog porasta proizvodnje i pada potražnje bilo je gomilanje zaliha u celom lancu, od proizvođača do krajnjeg potrošača. Zbog toga je već u IV kvartalu 1974. g. došlo do potpunog zastoja u trgovini proizvoda šumarstva i drvne industrije i stabilizovanja cena. Izuzetak su bili samo celulozno drvo, celuloza i papir. Da ne bi došlo do naglih poremećaja na tržištu drveta, došlo je do prećutnog sporazuma između velikih izvoznika (iz Kanade, Švedske, Finske, SSSR-a) da se uzdrže od ponuda dok se zalihe kod uvoznika i krajnjih potrošača ne svedu na normalan nivo. Prva konsekvencija je bila smanjenje proizvodnje piljene građe četinar za oko 20% u Kanadi, Švedskoj i Finskoj. Veliki izvoznici su smatrali da je bolje smanjiti proizvodnju nego izazvati pad cena. Smanjenje je počelo već u IV kvartalu 1974. g. To se, nešto kasnije, primetilo i na sektoru šperploča. Ova, za momentanu situaciju na tržištu, veoma korisna mera, imaće i svojih negativnih posledica. Dvešće do teškoća u snabdevanju sirovinom industrije celuloze, papira i ploča na bazi drveta.

Ustezanje izvoznika od ponuda dalo je dobre rezultate i cene su se, krajem 1974. g., za većinu proizvoda, stabilizovale na postignutom najvišem nivou. Izuzetak je bila Austrija zbog njene pretežne orijentacije na italijansko tržište.

S obzirom na razvoj opšte ekonomske situacije u svetu, krajem 1974. g. smatralo se da će tržište početi da oživljava početkom II polugođa, a imati potpuno normalan tok u kasnu jesen 1975. g.

Početkom II kvartala došlo je do prvih znakova oživljavanja. To se poklopilo i s prvim znakovima ekonomskog oporavka u nekim zemljama Zapadne Evrope i Severne Amerike. Stanje na tržištu nije bilo jednako za sve proizvode.

¹ U grupi sirovina prehrambeni proizvodi učestvuju sa 48,8%, ostali poljoprivredni proizvodi sa 31,7%, a minerali sa 24,5%.

2.1. Piljena građa četinarara

Zbog visokih zaliha i smanjenja potražnje, otvaranje tržišta rezane građe četinarara zakasnilo je za oko 6 meseci. Umesto u ranu jesen prethodne godine, kao što se dešava u normalnim uslovima na tržištu, ono je otvoreno u rano proleće 1975. godine prvom ponudom »Eksportlesa« na britanskom tržištu.

Pravo stanje na tržištu vidi se i iz ukupnih prodaja Švedske i Finske. Švedski izvoznici su do kraja marta 1975. g., za izvoz u 1975. g. prodali svega 1.785.000 m³. (prema 7.025.000 u odgovarajućem periodu 1974. g.). U količini od 1.785.000 m³ nalazi se dobar deo količina iz starih ugovora, čija je isporuka odgođena. Finski izvoznici su do kraja marta prodali 310.000 m³ (prema 4.062.000 m³ do 31. marta 1974.). To je u prvom redu bila posledica izvanredno malih kupovina britanskih uvoznika poslednjih meseci. Pošto su zalihe pale na ispod 3.000.000 m³, uvoznici su izračunali da za pokriće potreba do kraja godine treba još da kupe oko 3.500.000 m³. Zbog toga su i prve sovjetske, poljske i češke ponude naišle na dobar odziv kupca.

Prva ponuda »Eksportlesa« na britanskom tržištu, usledila je 7. marta, i obuhvatala je 470.000 m³. Od toga je oko polovine otpadalo na bor/ariš, a oko polovine na jelu/smrču. Cene su snižene za 17—22%, zavisno od sortimenta. Ponuda je dobro primljena na tržištu a prodano je oko 500.000 m³. Druga sovjetska ponuda će, očekuje se, uslediti u maju i junu. Biće, verovatno, prodana jednaka količina kao i kod prve ponude.

Namera »Eksportlesa« je bila da iskoristi priliku pre nego što Skandinavci nastupe na tržištu. To mu je i uspelo.

Sa sličnim sniženjem cena u aprilu »Eksportles« je nastupio i u Holandiji (prodano 150.000 m³), u Francuskoj (194.000 m³) i SR Nemačkoj (120.000 m³).

Istovremeno, na tržištu u Velikoj Britaniji nastupili su i »Paged«, a malo posle toga »Ligna«. Sniženje cena se kretalo između 20 i 28%. »Paged« je prodao 200.000 m³, a »Ligna« 120.000 m³.

Sniženje cena koje je izvršio »Eksportles« izazvalo je priličnu zabunu na tržištu građe četinarara. Sve dok ponuda nije podnesena, skandinavski, a i ostali izvoznici, bili su čvrstog ubeđenja da će »Eksportles« imati čvrsto držanje i da osetnije neće sniziti cene. Izvoznici iz Švedske su još krajem aprila ostajali kod odluke da ne snižavaju cene, mada su pilane morale da snize proizvodnju u proseku za oko 30%. Slično držanje, iako ne tako odlučno, imali su i izvoznici iz Finske.

Ni do kraja aprila u Italiji nije došlo do naročito oživljavanja tržišta, mada su već postojali jasni znakovi ozdravljenja privrede (povoljan platni bilans, zaustavljanje rasta inflacije). Cene su još uvek bile pod pritiskom, iako su izvoznici iz Austrije nastojali na ih zadržati, jer su već bile znatno niže od najnižih cena postignutih u 1974. g.

U aprilu je došlo do velikih ponuda »Eksportlesa« i »Ligne« u Južnoj Italiji. Cene za pojedine sortimente su snižene i do 30%.

Na levantinskom tržištu vladala je opšta konkurencija. Obilje dolara privuklo je prodavce na to tržište.

2.2. Liščari

2.2.1. Trupci liščara

Snažnim porodom stranih investicija u Indoneziju, sve više se menjaju odnosi na tržištu trupaca. Indonezija je od malog izvoznika još pre 5 godina, povećala svoj izvoz na 14 miliona m³ u 1973. g. Izvoz je, doduše, uglavnom usmeren u Japan, ali da nije toga, osetio bi se pritisak Japana u ostalim delovima sveta. Ipak, viškovi koje ne može da apsorbuje Japan idu u Evropu. U 1973. g. samo Italija je iz Indonezije uvezla 329.000 m³.

U 1973. g. došlo je do prekomerne potražnje trupaca tropskih vrsta liščara u Evropi i zbog ranije veoma niskih zaliha kod uvoznika u Evropi i zbog straha od delovanja raznih mera koje su preduzele neke zemlje u Africi u cilju ograničenja izvoza. U drugoj polovini godine došlo je istovremeno i do opadanja potražnje i do porasta ponuda iz Jugoistočne Azije (posledica smanjenja potrošnje u Japanu). To je izazvalo pad cena trupaca slabijeg kvaliteta. Suprotno od toga, cene trupaca furnirskog kvaliteta ostale su čvrste. Krajem godine došlo je do izvesne stabilizacije.

Kretanje cena uvezenih trupaca u SR Nemačku (1962 = 100)

Trupci uvezeni iz:	Decembar		Mart 1974
	1972	1973	
a) Evrope	133,7	139,5	139,2
b) Afrike	128,6	169,7	178,4
c) Amerike i Azije	129,6	151,0	180,8

Zbog visokih zaliha i pada potrošnje, došlo je do pada potražnje. Situacija je pogoršana i time što je došlo do opadanja prosečnog kvaliteta i klasičnih vrsta i do izvoza vrsta koje ranije nisu imale komercijalne vrednosti. Zbog pada izvoza zalihe su se gomilale i u većini zemalja izvoznica, naročito u zemljama Zapadne Afrike. Ovaj debalans između ponude i potražnje najpre se osetio na tržištu manje poznatih vrsta. Potražnja je bila skoncentrisana na poznate vrste i bolje kvalitete. Cene ovih vrsta su stabilizovane, ali na nivou nižem od najviše dostignutog. Ostale vrste su teško nalazile kupca. Visoke kamatne stope i sve teže dobijanje kredita činile su teškoće kod finansiranja zaliha. Sve ovo dovelo je do toga da su uvoznici postali oprezniji i prestali da kupuju.

Cene trupaca u Jugoistočnoj Aziji počele su naglo da padaju. Tako su samo od februara do jula prosečne FOB cene trupaca na Istočnom Kalimantanu pale sa 67—75 na 40—45 dolara po m³. Krajem oktobra, samo u Japanu, u lukama i kod prerađivača bilo je na zalihama oko 10 miliona m³ trupaca, i njihova prosečna cena je pala na 30 dolara za m³.

Preplašeni padom cena i neprodanim zalihama, mnogi proizvođači su obustavili proizvodnju. To je dovelo već u ranu jesen do nestašice trupaca najtraženijih vrsta. Ta se nestašica produžila do II kvartala 1975. g.

Na tržištu afričkih vrsta trupaca u aprilu 1975. g. vladala je nesigurnost. To je bila posledica neizvesnosti u pogledu daljih mera vlada u pogledu ograničenja izvoza trupaca i neizvesnosti u pogledu daljeg razvoja potražnje u Evropi. U svim evropskim lukama zalihe su bile na izvanredno niskom nivou, a bile su sastavljene uglavnom od manje poznatih vr-

sta drveta koje teško nalaze kupca. Na zalihama je bilo malo trupaca klasičnih vrsta crvenog drveta. Pristizanje trupaca iz svežih seča bilo je vrlo ograničeno. U stvari, u toku prvih meseci 1975. g. ograničena potražnja bila je suočena s ograničenom ponudom, jer je ceo niz proizvođača u Libiji, Obali Slovanova, Kamerunu i Kongu obustavio proizvodnju. Proizvodnja im se ne isplati sve dotle dok potražnja bude usmerena samo na ograničen broj klasičnih vrsta drveta.

Izvoznici iz Gane spuštali su cene i zaključili znatne količine. Uvoznici, međutim, veruju da sve zaključene količine neće moći isporučiti jer ih nemaju.

Krajem aprila, zaliha trupaca boljeg kvaliteta, traženih vrsta iz svežih seča, nije bilo ni u šumi ni u lukama. Na zalihama je bilo trupaca iz starih seča, ali preterano visokih ponuda nije bilo ni za ove trupe. Nivo cena je nejasan. One su se razlikovale i po do 35 dolara po m³ za istu vrstu i isti kvalitet.

2.2.2. Piljena građa lišćara

Niska potražnja piljene građe, koja je bila karakteristična za IV kvartal 1974. g., nastavila se i u I kvartalu 1975. g. To je bila posledica visokih zaliha u zemljama uvoznicama zbog preteranih kupovina u 1973. g. i prvim mesecima 1974. g. Za razliku od piljene građe četinarara, nije došlo do smanjenja proizvodnje u većini zemalja izvoznica. Zbog toga je, paralelno sa smanjenjem zaliha kod uvoznika, u prvom redu u Velikoj Britaniji, došlo do jakog porasta zaliha kod proizvođača u gotovo svim zemljama izvoznicama.

Pilane u Malaji i Singapuru i pilane u Africi bile su obilno snabdevene trupcima dobrog kvaliteta. U Africi je to bila posledica poteškoća u izvozu trupaca. Zbog toga se i na Dalekom Istoku i u Africi do aprila mogla dobiti građa u povoljnim specifikacijama i cenama. Gana je i piljenu građu nudila po nižim cenama nego ostali izvoznici.

Na tržištu evropskih vrsta nije došlo do oživljavanja, mada su za to stvoreni preduslovi u svim zemljama, osim u Italiji. Doduše, i u ovoj zemlji je bilo nekih ohrabrujućih znakova (poboljšanje platnog bilansa, obuzdavanje inflacije), ali, zbog lošeg vremena i štrajkova, privredna aktivnost nije oživela. Industrija koja troši drvo koristila je kapacitet sa 40—60 %.

U Španiji je došlo do izvesnog oživljavanja, ali izvoznici su prodali beznačajne količine i pored spuštanja cena do 35 %. Ma koliko da se spuste cene u Španiji u 1975. g., ona će kupiti za 100.000 manje nego u 1974. g.

U Velikoj Britaniji zalihe i nerealizovani ugovori bili su pali na podnošljiv nivo. U aprilu su uvoznici bili svesni da je došlo krajnje vreme za nove nabavke. Očekivali su da najpre Rumuni a onda Jugosloveni ponude veće količine. Očekivalo se da će Rumunija slediti politiku cena koju su Sovjeti praktikovali kod prve ponude rezane građe četinarara. Smatrali su da su Rumuni i Jugosloveni bili u povoljnijoj situaciji nego konkurencije. Francuzi nisu mogli da osetnije snize cene zbog visokih cena trupaca. Danci su radije izabrali alternativu da smanje proizvodnju nego da snize cene, a zbog pada kursa funte i porasta kursa marke uvoz iz SR Nemačke bio je skupčan s mnogo rizika.

U SR Nemačkoj bilo je više živosti na tržištu piljene građe hrasta. Tražila se prvenstveno građa boljeg kvaliteta.

U aprilu je došlo do oživljavanja tržišta građe tropskih lišćara, jer su zalihe kod uvoznika u kontinentalnoj Evropi došle na vrlo nizak nivo. Posledica je bila lagan porast cena u Malaji i Singapuru.

I pored mrtvila na tržištu evropskih vrsta lišćara, pojavio se izvestan strah kod uvoznika da u jesen, kada će tržište sigurno oživeti, ponuda piljene građe bukve neće biti dovoljna da zadovolji potražnju.

2.3. Ploče

Evropska proizvodnja šperploča i panelploča imala je i u 1973. g., i pored visoke konjunktore usporen rast zbog oskudice trupaca i sve veće konkurencije ploča iz zemalja Jugoistočne Azije. Najveći problem je bio blagovremeno snabdevanje trupcima tropskih vrsta drveta. U nekim zemljama došlo je i do opadanja proizvodnje (Jugoslavija, Italija, Mađarska). Porast proizvodnje imale su Danska i Finska.

U 1973. g. u Evropi je (bez SSSR-a) proizvedeno 4.623.000 m³ ploča, a u 1974. g. 4.300.000 m³. Izvan Evrope najveći pad proizvodnje u 1974. g. bio je u SAD gdje je proizvedeno 16 miliona m³, prema 18 miliona m³ u 1973. g.

Zbog visokog uvoza, zalihe šperploča i panelploča bile su krajem 1973. g. vrlo visoke. Posledica toga, a i manje potrošnje, bila je pad potražnje u II polугоду 1974. g.

U drugoj polovini 1974. g. i prvim mesecima 1975. g. proizvođači u zemljama orijentisanim na izvoz došli su u znatne poteškoće. Finski proizvođači su smatrali da će morati da snize proizvodnju kod šperploča za 20 %, a panelploča za 50 %. U stvari nije bilo tako. Prema objavljenim statističkim podacima, proizvodnja u Finskoj u 1974. g. u odnosu na 1973. g. smanjena je kod šperploča na 130 %, a kod panelploča 290 %. Prema poslednjoj oceni, proizvodnja šperploča u 1975. g. će biti veća za 30 % nego u 1974. g., a proizvodnja panelploča ostati će na istom nivou. U naročite poteškoće su došli proizvođači u Francuskoj zbog konkurencije iz Jugoistočne Azije. Već u jesen 1974. g. ponuda je bila veća od potražnje.

Cene šperploča i panelploča su porasle manje od cena ostalih proizvoda drvne industrije. Izuzetak su bile cene uvezenih ploča u Velikoj Britaniji. Naime, indeks cena krajem I kvartala 1974. g. bio je 229,5 (1970 = 100). Istovremeno indeks cena uvezenih ploča u SR Nemačke iznosio je 158,4, a šperploča okoumea proizvedenih u Francuskoj 170,3.

Krajem I polугода, došlo je do stabilizacije cena, a u III kvartalu do njihovog slabljenja. Finci su tada snizili cene za 5—70 %, a proizvođači iz Jugoistočne Azije i Japana i do 30 %.

U I kvartalu 1975. g. cene šperploča i panelploča snizili su SSSR i Finska. Najpre je SSSR snizio cene na nivo finskih cena, a Finci su ponovo u martu snizili cene šperploča za 10 %, a panelploča za 15 %.

Uvoznici se boje da će doći do oskudice šperploča duglazije. Naime, u martu se poklopio štrajk dokera u Londonu sa štrajkom radnika u Britanskoj Kolumbiji. Pošto Kanađani ove godine nude šperploče u manjim količinama zbog smanjenja proizvodnje, treba u junu i julu očekivati umeren rast cena.

I u Japanu je došlo do oporavka potražnje šperploča. Cene su od februara porasle za 15% posle ranijeg pada od 30%.

Ekspanzija potražnje ploča iverica nastavila se, ali usporenim tempom. Stopa rasta proizvodnje nije smanjena. U Evropi je 1973. g. proizvedeno 19,4 miliona m³, a 1974. g. 20,8 miliona m³. U 1973. g. je npr. bila dva puta veća nego u 1967. g.

Cene ploča iverica su porasle nakon dugog perioda stagnacije ili pada. Indeks cena krajem 1974. g. bio je (1970 = 100) u Francuskoj (domaće ploče) 99,4 i u Velikoj Britaniji (uvezene ploče) 129,5.

Potražnja ploča iverica bila je aktivna i u dobrom delu 1974. g. zbog dobre zaposlenosti industrije nameštaja. Ipak, zbog usporene stope rasta proizvodnje nameštaja, smanjena je potražnja iverica, naročito u prvim mesecima 1975. g.

Opadanje potražnje u prvom kvartalu 1975. g. došlo je baš u vreme puštanja u pogon niza no-

vih fabrika u Evropi. Posledica toga je nepotpuno korišćenje kapaciteta u zemljama Zapadne Evrope. Velika Britanija, da bi zaštitila vlastitu industriju, uvela je antidampinške carine za uvoz iverica iz Rumunije i nekih preduzeća iz Švedske.

Ekspanzija potrošnje vlaknatica u većini zemalja nastavila se i u 1974. g. Bilo je i opadanja potrošnje u zemljama gde je došlo do znatnijeg pada stambene izgradnje (Velikoj Britaniji, Italiji, Danskoj).

Industrija vlaknatica trpela je u 1974. g. nestašicu celuloznog drveta. Porast cena sirovina odrazio se na cenama ploča vlaknatica, mada je porast bio umereniji nego kod ostalih proizvoda drvene industrije.

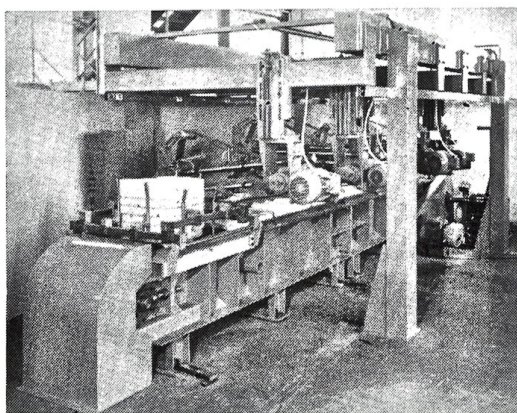
Opadanje aktivnosti u građevinskom sektoru imalo je odraza na trgovinu pločama vlaknatica u 1974. g. Zbog toga je došlo do stagnacije izvoza i uvoza. Zemlje Evrope su u 1974. g. uvezle oko 1,13, a izvezle 1,10 miliona tona. Izvezena je jednaka količina kao i 1973. g. a uvezeno nešto manje. Poremećaji na tržištu drveta u II polугоду 1974. g. i početkom 1975. g. najmanje su se odrazili na tržište vlaknatica. Mada je potrošnja zbog slabljenja građevinske djelatnosti u prvim mesecima 1975. g. opala, korišćenje kapaciteta je zadovoljavajuće.

MASCHINENFABRIK

ZUCKERMANN KG

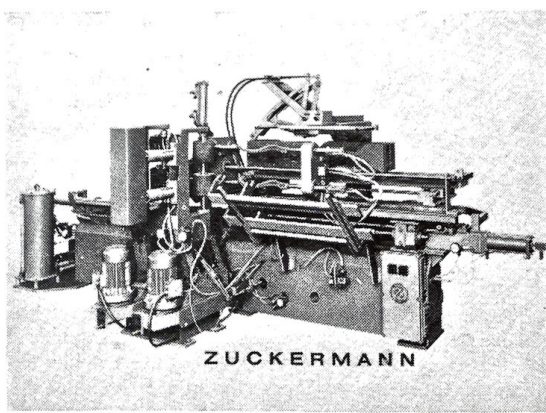
A-1181 WIEN—AUSTRIA, P.O.B. 66

TELEFON: 34 35 91, TELEX: 7-4301, TELEGRAMME: ZUCAR-WIEN

AUTOMAT ZA BRUŠENJE ZA NEPRAVILNO OBLIKOVANE PLOČASTE IZRATKE, KAO NPR. SJEDALA I NASLONE

SITOMAT

AUTOMAT ZA BRUŠENJE S PROGRAMIRANIM VOĐENJEM POMOĆU ŠABLONA, ZA BRUŠENJE NEPRAVILNO OBLIKOVANIH IZRADAKA

MINI-SANDOMAT